

Američko-jadranska povelja (A5)

Američko-jadranska povelja se potvrdila kao važan forum i instrument jačanja regionalne saradnje i kanaliziranja evroatlantskih aspiracija zemalja regiona Jugoistočne Evrope. Zemlje članice Američko-jadranske povelje su SAD, Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, dok Srbija, Slovenije i Kosovo imaju status posmatrača. Američko-jadranska povelja ima tri foruma - na nivou ministara vanjskih poslova, ministara odbrane i načelnika generalštabova. Predsjedavanje poveljom odvija se po abecednom redu i traje godinu dana.

Istorijat:

Po uzoru na Američko-baltičku povelju, ministri tri zemlje Jugoistočne Evrope - Hrvatske, Albanije i Makedonije su 2. maja 2003. godine, uz prisustvo tadašnjeg državnog sekretara SAD Kolina Pauela, u Tirani potpisali Jadransku povelju. Povelja je predviđala trilateralnu saradnju u cilju ispunjavanja uslova članstva u NATO. Poveljom se NATO pozivao da napredak tri zemlje procjenjuje prema individualnim dostignućima svake države potpisnice.

Prijemom dva nova člana - Crne Gore i BiH - na sastanku ministara vanjskih poslova Jadranske povelje 4. decembra 2008. godine u Helsinkiju (održanom na marginama Ministarskog sastanka OEBS-a), Povelja je proširila svoje djelovanje i promijenila ime u A5. Na ovaj način ojačana je ideja o regionalnom povezivanju i otvorena mogućnost za uključivanje ostalih država Zapadnog Balkana u rad A5. Crna Gora je od prijema u Povelju aktivno učestvovala na svim sastancima, u okviru kojih je istaknut njen značaj za stabilnost i dalji ekonomski razvoj regiona i promovisanje evroatlantskih vrijednosti država članica.

Ciljevi Američko-jadranske povelje tokom predsjedavanja Crne Gore u 2018.godini

- Implementacija i promocija NATO politike „otvorenih vrata“
- Jačanje odbrambene saradnje i pospješivanje odbrambenih kapaciteta u skladu sa konceptom „pametna odbrana“
- Zajedničko učešće u NATO mirovnim operacijama, diskusija o mogućem proširenju zajedničkog učešća
- Promocija saradnje u okviru regionalnih centara za obuku u cilju njihovog maksimalnog eksploatiranja
- Podrška na putu Euroatlantskih integracija zemljama aspirantima Zapadnog Balkana
- Učešće na zajedničkim vježbama u cilju unaprjeđenja interoperabilnosti odbrambenih kapaciteta zemalja članica